

UDHËZIM
Nr.9/1, datë 25.2.2013

PËR PËRGATITJEN E BUXHETIT VENDOR

Në përputhje me ligjin nr. 9936, datë 26.6.2008, neni 24 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, Ministri i Financave

UDHËZON:

1. Hyrje

Ky udhëzim përmban:

- Tavanet përgatitore të shpenzimeve të programit buxhetor afatmesëm 2014-2016;
- Transferten e pakushtëzuar për njësitë e qeverisjes vendore;
- Procedurat dhe afatet për përgatitjen e buxhetit afatmesëm 2014-2016;
- Mënyrën e llogaritjes së transfertave të pakushtëzuara dhe të kushtëzuara për njësitë e qeverisjes vendore.

2. Tavanet përgatitore të PBA-së

- Tavanet përgatitore të PBA-së për çdo program miratohen nga Këshilli i Njesisë së Qeverisjes Vendore brenda muajit mars 2013.

- Kuadri ekonomik 2014-2016, përcakton kontekstin ekonomik për Programin Buxhetor Afatmesëm 2014-2016. Ai pasqyron parashikime të treguesve ekonomikë dhe financiarë të buxhetit të njësisë së qeverisjes vendore për tri vitet e ardhshme, duke ofruar vlerësime të burimeve që njësia vendore do të ketë në dispozicion për të financuar shpenzimet e saj.

- Këto vlerësime sigurojnë bazën për njësitë e qeverisjes vendore për të përcaktuar tavanet e shpenzimeve të PBA-së.

3. Transferta e pakushtëzuar e njësive të qeverisjes vendore

- Niveli i transfertës së pakushtëzuar për vitet 2014-2016 (së bashku me të ardhurat nga taksat dhe tarifat vendore), financon funksionet dhe kompetencat që janë transferuar në pushtetin vendor deri në vitin 2013. Për transferimin e funksioneve që mund të bëhen në të ardhmen, niveli i transfertës së pakushtëzuar do të shtohet në varësi të funksioneve ose kompetencës së transferuar dhe faturës përkatëse të saj.

- Transferta e pakushtëzuar për vitin 2014, do të jetë afërsisht 3 % më e madhe se transfertat e pakushtëzuar nga buxheti i shtetit të vitit 2013, ajo e vitit 2015, 3% më e lartë se ajo e vitit 2014, dhe transfertat e vitit 2016 do të jetë 3% më e lartë se ajo e vitit 2015.

- Transferta e pakushtëzuar për periudhën 2014-2016:

Në mijë lekë

Bashki/komunë/qark	2014	2015	2016
Bashki/komunë	10,990	11,388	11,707
Qark	1,088	1,127	1,158
Totali	12,078	12,515	12,865

4. Procedurat dhe afatet për përgatitjen e PBA-së

- Kalendari i përgatitjes së PBA-së miratohet nga Kryetari i Grupit për Menaxhim Strategjik (GMS) së Njesisë së Qeverisjes Vendore.

- DEMP-t, paraqesin kërkesat buxhetore dhe kërkesat shtesë sipas programit të nëpunësi autorizues i NjQV-së, brenda datës 15 maj 2013.

- Kërkesat buxhetore të dorëzuara të nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes vendore vlerësohen dhe miratohen nga GMS-ja e NjQV-së.

- Nëpunësi autorizues i njësisë së qeverisjes vendore paraqet pranë këshillit të njësisë së qeverisjes vendore dokumentin e PBA-së 2014-2016, të miratuar nga GMS-ja, brenda datës 15 qershor 2013.

- Afati i dorëzimit të kërkesave buxhetore bashkë me kërkesat shitesë nga drejtuesi i ekipit të menaxhimit të çdo programi të nëpunësi autorizues i njësive të qeverisjes vendore është 15 maj 2013.

- Kurset e këmbimit për vitet 2008-2013, dhe parashikimi për vitet 2014-2016, jepen si më poshtë:

Nr	Monedhat	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	Kurs i këmbimit mesatar lek/USD	83.9	95	103.9	100.9	109.5	109.5	109.7	109.0	108.0
2	Kurs i këmbimit mesatar lek/EURO	122.8	131.6	137.7	140.5	139.0	139.9	139.5	140.0	140.4

- Dokumenti i Programit Buxhetor Afatmesëm 2014-2016, dërgohet në këshillin e njësive të qeverisjes vendore në muajin qershor.

- Brenda datës 1 qershor çdo njësi e qeverisjes vendore duhet të dërgojë në Ministrinë e Financave, me shkrim dhe në rrugë elektronike, formularin nr.1 “Parashikimi i të ardhurave për periudhën 2014-2016”, dhe formularin nr.2 “Parashikimi i shpërndarjes së burimeve financiare për periudhën 2014-2016”, të shoqëruar me një relacion për mënyrën e llogaritjes së PBA-së.

5. Mënyrat e llogaritjes së transfertave, të pakushtëzuara dhe të kushtëzuara për njësitë e qeverisjes vendore

5.1 Transferta e pakushtëzuar

- Kriteret dhe koeficientët e formulës së shpërndarjes së transfertës së pakushtëzuar për vitet 2014-2016 do të jenë po ata të vitit 2013. Në përllogaritjen e formulës së transfertës së pakushtëzuar për vitin 2013, është marrë si kriter numri i popullsisë sipas Census-it.

- Në bazë të shifrave të mësipërme të këtij udhëzimi, çdo njësi e qeverisjes vendore mund të bëjë në mënyrë individuale llogaritjen e nivelit të transfertës së pakushtëzuar.

Shembuj mbi llogaritjen e transfertës së pakushtëzuar

Koeficientët dhe metodika e përdorur më poshtë janë ato të vitit 20XX, e cila do jetë e vlefshme edhe për llogaritjet e periudhës 20XX-20XX.

Grandi i përgjithshëm

Kriteri i popullsisë 70% = 8,855 milion lekë

Kriteri i sipërfaqes së komunës 15% = 1,897 milion lekë

Kriteri i shërbimeve urbane të bashkisë 15% = 1,898 milion lekë

Llogaritja e transfertës së pakushtëzuar për bashkinë X

Informacion i përgjithshëm:

- Popullsia 56 297 banorë,

- Të ardhura nga taksat e veta (taksa e biznesit të vogël + taksa e mjeteve të përdorura) në Bashkinë X janë 1,200 lekë/frymë,

- Të ardhura nga taksat e veta (taksa e biznesit të vogël + taksa e mjeteve të përdorura) në shkallë kombëtare janë 701 lekë/frymë,

- Popullsia në shkallë kombëtare 4,268,984 banorë,

- Popullsia urbane gjithsej 2,350,090 banorë

Llogaritja e grantit të përgjithshëm

1. Popullsia (56,297 banorë/4,268,984 banorë në shkallë kombëtare) = 0.0131 koeficienti i popullsisë. Nga kriteri i popullsisë bashkia X përfiton (0.0131 x 8,855 milionë lekë) = 116,774 mijë lekë,

2. Pjesa që i takon nga koeficienti i shërbimit urban (56,297 banorë/(2,350,984 popullsi që jeton në zonat urbane në shkallë kombëtare) = 0.0239 koeficienti i shërbimeve urbane. Nga kriteri i shërbimeve urbane kjo bashki përfiton (0.0239 x 1,898 milionë lekë) = 45,449 mijë lekë. Bashkia X, nga aplikimi i kriterëve të mësipërme përfiton grand të përgjithshëm (116,774 + 45,449) = 162,223 mijë lekë.

Ekuilizimi fiskal

3. Kapaciteti fiskal nga taksa e biznesit të vogël dhe taksa e automjeteve është 1,200 lekë/frymë. Mesatarja në shkallë kombëtare është 701 lekë/frymë. Diferenca në krahasim me atë në shkallë kombëtare (1,200-701)= +499 lekë/frymë. Çdo

bashki dhe komunë me një të ardhur për frymë më të madhe se mesatarja nacionale, do të kontribuojë 25% të diferencës për ekualizim fiskal, në raport me popullsinë e saj; kjo shumë zbritet nga llogaritja fillestare e grantit. Çdo bashki dhe komunë që është më poshtë se sa mesatarja nacionale, do të kompensohet për 25% të kësaj difference në raport me popullsinë e saj; kjo shumë i shtohet llogaritjes fillestare të grantit. Në rastin konkret, Bashkia X do të kontribuojë për arsye të kapacitetit fiskal më të lartë se ajo në shkallë kombëtare me $((499 \times 56297 \text{ banorë}) / 1000) \times (25/100) = 28,092$ mijë lekë, që do thotë se grandit bëhet $(162,223 - 28,092) = 134,131$ mijë lekë.

Rregullimet tranzitore

4. Grandi i përgjithshëm pas kapacitetit fiskal duke i shtuar taksën e biznesit të vogël dhe taksën e automjeteve është 67,556 mijë lekë.

5. Grandi për vitin 20XX, pas kryerjes së kompensimeve dhe shtesave gjatë vitit është 130,250 mijë lekë.

6. Diferenca nga krahasimi me vitin 20XX, është $(134,131 - 130,250) = +3,881$ mijë lekë.

7. Kufiri i sipërm i rritjes është + 7%, në rastin konkret bashkia ka +3% dhe për rrjedhojë nuk i bën zbritje sepse është brenda mesatares në shkallë kombëtare.

8. Grandi i përgjithshëm i Bashkisë X është 134,131 mijë lekë.

Transferta e pakushtëzuar për këshillat e qarqeve

Transferta e pakushtëzuar për Qarqet është ndarë në dy pjesë:

· Grandi i përgjithshëm $(1,175 \times 99) \quad 99\% = 1,163$ milionë lekë

· Fondi i kompensimit për qarqet $(1,175 \times 1) \quad 1\% = 12$ milionë lekë

Grandi i përgjithshëm

Shuma fikse $10\% = 11,630$ mijë lekë (për çdo qark)

Popullsia $28\% = 32,563$ mijë lekë

Treguesi gjeografik $30\% = 34,890$ mijë lekë

Koeficienti i rrugës $32\% = 34,890$ mijë lekë

· Llogaritja e transfertës së pakushtëzuar për qarkun X

Informacion i përgjithshëm:

· Popullsia 112,050 banorë,

· Popullsia në shkallë kombëtare 4,268,984 banorë,

· Treguesi gjeografik "M"(malore),

· Pesha gjeografike "5",

· Pesha gjeografike gjithsej në shkallë kombëtare "32",

· Gjatësia e rrugëve rurale rajonale që menaxhohen nga 12 qarqet 4289 km,

· Gjatësia e rrugëve rurale rajonale që menaxhohen nga Qarku X 346 km.

Llogaritja e grandit të përgjithshëm

1. Shuma fikse që i takon këtij qarku $(11,630 \text{ mijë lekë} / 12 \text{ qarqe}) = 1,358$ mijë lekë.

2. Pjesa që i takon nga popullsia $(112050 \text{ banorë} / 4,268,984 \text{ banor në shkallë kombëtare}) = 0.02624$ koeficienti i popullsisë. Nga kriteri i popullsisë, qarku X përfiton $(0.02624 \times 32,563 \text{ mijë}) = 8,546$ mijë lekë.

3. Pjesa që i takon nga treguesi gjeografik $(5/32) = 0.1563$ koeficienti gjeografik. Nga kriteri i treguesit gjeografik, qarku X përfiton $(0.1563 \times 34,890 \text{ mijë lekë}) = 1,964$ mijë lekë.

4. Pjesa që i takon nga koeficienti i rrugës $(346/4289) = 0.0807$ koeficienti rrugës. Nga kriteri i koeficientit të rrugës, qarku X përfiton $(0.0807 \times 34,890 \text{ mijë lekë}) = 2,815$ mijë lekë.

Qarku X përfiton grand $(1,358 + 8,546 + 1,964 + 2,815) = 14,683$ mijë lekë.

5.2. Transferta e kushtëzuar

- Transferta e kushtëzuar parashikohet në programin buxhetor afatmesëm 2014-2016, për financimin e shpenzimeve për funksionet e deleguara. Sipas akteve ligjore në fuqi, funksione të deleguara në pushtetin vendor janë, shërbimi e gjendjes civile, mbrojtja dhe administrimi i tokës, Qendra e Regjistrimit të Bizneseve.

- Shuma e transfertave të kushtëzuara do të jetë rezultat i shpenzimeve sipas artikujve për çdo aktivitet që kryhet në zbatim të funksioneve të deleguara, ose të përbashkëta. Parashikimi i zërave të

pagave, sigurimeve shoqërore, dhe shpenzimeve operative e të mirëmbajtjes, do të bëhen në përputhje me aktet ligjore në fuqi për zërat përkatës.

6. Ndjekja e procesit dhe mbështetja këshillimore

- Ministria e Financave, në kuadër të mbështetjes këshillimore për përgatitjen e PBA 2014-2016, vë në dispozicion për çdo njësi të qeverisjes vendore, adresat e e-mailit:

fbrahimi@minfin.gov.al, dhe jmemaj@minfin.gov.al

- Bashkëlidhur gjeni: formularin nr.1 “Parashikimi i të ardhurave për periudhën 2014-2016”, formularin nr.2 “Parashikimi i shpërndarjes së burimeve financiare për periudhën 2014-2016”, relacionin, dhe një shembull për mënyrën e plotësimit të relacionit.

7. Të tjera

- Për sqarime të mëtejshme përveç këtij udhëzimi mund të përdorni për analogji edhe udhëzimin nr.9, datë 22.2.2013 “Për përgatitjen e buxhetit afatmesëm 2014-2016”.

MINISTERI FINANCIVE

Ridvan Bode